

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 120 Lei
Pe jumătate
de an . . . 60 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

ROMÂNUL

REDACȚIA
ARAD,
Str. Meșianu No. 1

ADMINISTRAȚIA
Strada Meșianu No. 1

Organ al Partidului Național Țărănesc Arad

Medrea Crișan

Un țaran român, aventurier politic.

În timpurile liberale și averescane țaranul de la Găvoșdia Medrea Crișan neplăcându-i lucrul câmpului, a încercat în nenumărate rânduri să se vândă organizației liberale și lupiste pentru ca să fie candidat.

În alegerile din anul 1927 a tratat cu liberalii, a afluinat semnăturile țaranilor pentru partidul național-țărănesc și aceste semnături le-a folosit pentru ca arătându-le drului Lupu să fie considerat ca un om cu mare trecere politică pe Valea Mureșului. Când însă liberalii nu iau oferit nimic, s'a întors chiar a doua zi la partidul național-țărănesc.

Credeam că numai între domni sunt oameni cu credința schimbăcioasă și cu cinstea politică tarifată, credeam că numai oameni ca dl Goldiș și Goga sunt în stare se dea cu piciorul în tovarășii de lupta pentru o pricopseală politică și sufletul țaranilor nu este infectat de spiritul politicianist.

Pentru ca să nu arătăm o pildă așa de rea acelorlalți țărani, cinstiți, am hotărât atunci ca să-l iertăm și să-l lăsăm se facă mai departe parte din partidul național-țărănesc, însă l-am supra-

vegheat și lam aflat în ultimul timp că avea legături strânse cu organizația liberalo-lupistă.

Mai mulți fruntași din Radna, Păuliș, Săvârșin, Dumbrăvița au venit la organizația de plasă și ne-au comunicat, că Medrea Crișan face propagandă lupistă-liberală.

Iar acum în actualele alegeri pentru un loc de senator a săvârșit următoarea excocherie:

În ziua de 7 Februarie s'a prezentat la primăria din comuna Vărădia și în lipsa primarului a convocat vre-o 20 săteni, cărora le-a spus, că el este autorizat de către organizația județeană a partidului național-țărănist să candideze pentru locul de senator și îi trebuie 10—12 alegători să-i propună candidatura.

Sătenii din Vărădia, vechi luptători național-țărăniști, s'au oferit bucuroși și au semnat cu bună credință actul de candidare.

Alăturata declarație a propunătorilor candidaturii lui Medrea Crișan arată cum acesta a abuzat de buna credință al alegătorilor, afirmând un neadevăr pentru a servi scopuri politice:

DECLARAȚIUNE.

Subsemnații săteni din comuna Vărădia de Mureș alegători la senat prin aceasta declăram următoarele:

Am semnat actul de depunerea listei pentru alegerea senatorială în ziua de 7 Februarie 1929 la Tribunalului Arad în firma credință, că Domnul Dimitrie Crișan candidatul care ne-a cerut acest serviciu este candidatul oficial al Partidului Național-Țărănist.

Nici decum nu ne considerăm ca disidenți ci ca membrii credincioși ai Partidului Național-Țărănist și dacă totuși am semnat candidatura Domnului Dimitrie Crișan dezavuăm acțiunea D-Sale de a ne duce în eroare și ne solidarizăm întru toate cu acțiunile Partidului Național-Țărănist de sub conducerea Dlor Iuliu Maniu și Jon Michalache.

Vărădia de Mureș la 13 Februarie 1929.

Sofrone Dehelean
Dalca Isidor
Vasilie Cadariu
Jiv Ion
Oprea Solomon
Petru Munteanu

Iosif Micoara
George Suciu
Aurel Muntean
Anasie Demian
Cadari Sofron

Înaintea noastră:

Aurel Neicu
primari

Pfeilmayer Artur
notar

Țaranul leneș din Govășdia a vrut să înșele lumea, crezând că va ajunge să fie odată candidat și fiind candidat, putea înșela și zăpăci țărănimea noastră să-l aleagă.

Alegătorilor județului Arad li se aduce prin acest procedeu o adevărată insultă. Nu de un astfel de candidat avem nevoie, care a învățat trădarea dela Goldiș, noi avem nevoie de un om cu trecutul curat ca zăpada proaspătă, cu pregătiri bune, pentru ca să fie în stare să reprezinte interesele multiple ale județului nu numai cu multă pricepere, dar și cu multă demnitate și cinste.

Rugăm pe stimații noștri alegători, cari au făcut cu demnitate împreună cu noi toate luptele de opoziție să nu se

lase ademeniți de transfulgul Medrea Crișan, de care și propunătorii lui se lapadă și se meargă în ziua de 20 Februarie ca un singur om să-și dea votul pe roata învingătoare al partidului național-țărănesc.

Candidatul oficial al partidului național-țărănesc este

DI DR. EMIL VELICIU

fiul martirului Mihail Veliciu, fost mare luptător național.

Despre celalalt candidat, dl Vasile Goldiș, credem că nu trebuie să vă spunem multe, știți cât am suferit cu toții în urmă trădării lui, și știm, că veți grijă cu sfîntenie ca acest om să nu mai poată fi ales nici odată, fiind că prea ne-a înșelat pe toți.

Pentru cetitorii noștri.

Apărând în Arad ziarul „Renașterea Română”, conducerea partidului național-țărănesc al acestui județ a hotărât să mențină ziarul „Românul” și pe mai departe în cadrele vechi.

„Românul” va apare tot săptămânal și va fi organul oficial al organizației partidului național-țărănesc din Arad.

Conducerea partidului nostru a înțeles că în actualele împrejurări de mizerie, apariția zilnică a „Românului”, prin scumpirea abonamentului, ar priva țărănimea din acest județ, de lectura sa săptămânală și ar lipsi-o de monitorul său de informațiuni, fie de ordin politic, fie de ordin cultural sau economic.

Ținem să atragem atențiunea cetitorilor noștri că ziarul „Românul”, ca organ al Partidului Național-Țărănesc Arad, nu are nimic comun cu cotidianul de curând apărut în acest oraș „Renașterea Română”. Acesta din urmă este întreprindere particulară, care dacă sprijinește politica partidului nostru, nu o face pentru că directorul său este d. V. Hotăran, deputat majoritar, ci o face pentru că trebuie să țină seamă de curentul politic de azi, de înfăptuirile acestui partid de când se află la guvern, și prin urmare, ca un organ independent trebuie să se facă un adevărat ecou al opiniei publice pe care un ziar nu o poate și nu trebuie să o denatureze.

Dăm această lămurire cetitorilor noștri pentru a-i face să înțeleagă că, abonați fiind la „Românul”, întrucât li se va trimite, de probă, „Renașterea Română”, nu sunt obligați să respingă ziarul vechi săptămânal și să se considere abonați la cotidianul nou. Contrar, rugăm pe abonații noștri să mențină „Românul” săptămânal și numai dacă le dă mâna să aboneze și ziarul zilnic „Renașterea Română”.

Drept aceea rugăm pe partizanii noștri să aprecieze intențiunile organizației noastre și să ne dea sprijinul lor și în viitor.

„Românul”.

Români!

Roata a strivit șarpele care se introduse în corpul națiunii. Române, luând înfățișarea oligarhiei liberale.

Roata a ucis dușmanii cari se opuneau, datorită intereselor lor tâlhărești, progresului națiunii noastre.

Roata învârtindu-se, a adus în țară liniște pentru popor și groază pentru hoții avutului statului.

Roata a adus în țară, prin oamenii partidului național-țărănesc, sprijinul tuturor marilor națiuni, cari s'au angajat, prin semnarea împrumutului, să ajute poporul nostru în drumul său spre bine.

Români! Arăta-ți guvernului și străinătății, că încrederea voastră a rămas neclintită în conducătorii țării.

Votați în alegerile din 20 Februarie Lista No. 2, semnul ei fiind.

Marea operă a împrumutului săvârșită de guvernul Dnii Iuliu Maniu.

Împrumutul după care s'a săbătut fostul guvern liberal în frunte cu dl Vintilă Brătianu un an întreg și pentru reușita lui dl Vintilă Brătianu a fost gata să primească orice condițiuni grele pentru țară și se plătească mii de milioane ca comisioane samsarilor liberali, i-a adus demisia guvernului Brătianu acel împrumut a fost încheiat în condițiuni favorabile de către dl ministru de finanțe Mihailu Popovici. Abia de două luni la putere partidul național-tărănesc având încrederea deplină a străinătății, a reușit ca în scurt timp să încheie împrumutul care va ajuta în cea mai mare măsură la refacerea economică a țării la punerea în exploatare rațională și cinstită a bogățiilor imense a țării noastre. Cu acest împrumut guvernul Dnii Iuliu Maniu angajază țara la o muncă constructivă, începe a cră nouă de repararea greșelilor din trecut a guvernelor liberale și averescane, începe o eră nouă de pregătirea viitorului plin de nădejde îndreptățită. O însemnată parte a împrumutului va servi la refacerea căilor noastre ferate pentru că să se ridice având mijloacele de transport potrivite. S'a lucrat un plan întreg de către Direcțiunea generală a căilor ferate împreună cu expertul francez Leverve. Împrumutul total este de 300

milioane dolari. Garanția care se dă astăzi nu se dă numai pentru întâia parte din împrumut 107 milioane necesari la stabilizarea leului ci să dă pentru 300 milioane. Împrumutul are o dobândă de 7 la sută. El este amortizabil în 30 ani și convertibil după 8 ani. Împrumutul asigură stabilizarea leului și stabilizarea cinstite piatra fundamentală a dezvoltării noastre normale din punct de vedere economic. Prin stabilizarea leului, adică prin valoarea lui fixă care nu se va mai schimba ca până acum, comerciantul și industriașul își vor putea face socoteliile mai sigure de veniturile lor, nu va mai putea dăinui specula. Se vor reduce dobânzile să vor putea face contracte de lungă durată, se vor putea face exploatare raționale, cinștite, nu de jal.

Bugetul statului nu va mai putea fi dezechilibrat prin diferite speculațiuni de burse. Se vor da 25 milioane dolari pentru stabilizare, 20 milioane dolari pentru fondul de rulare, 35 milioane dolari pentru refacerea căilor ferate, 10—15 milioane dolari pentru diferite lucrări productive. Aceste sume se vor da din prima parte a împrumutului.

Odată realizat împrumutul, va dispărea și criza de porale ce bântuie țara noastră de timp îndelungat.

Un apel.

Frați Tărani!

În ziua de 20 Februarie 1929 va avea loc alegerea unui Senator în județul Arad, în locul iubitului nostru președinte dl Dr. Ștefan C. Pop, care a ajuns marea cinste de a fi ales cu unanimitatea voturilor și cu mare însufleșire de Președintele Camerei deputaților, a celei dintâi Camere eșite din alegeri libere după zece ani de luptă și zbucium.

La aceste alegeri partidul național-tărănesc a pus candidatura D-ului Dr. EMIL VELICIU, un modest, dar inimos luptător al partidului nostru, care ajungând de alesul Vostru în Senat va reprezenta cu dărzenie programul partidului nostru sub comanda înțeleptului și mărețului Român DI IULIU MANIU, Prim-Ministru Țării Românești.

Voi cuminți și harnici gospodari, cari cețiți gazele și știți ce să întâmplă în Țară, vă dați seamă de marile și împorlanțele înfăptuiri ale guvernului condus înțelept și cinștit de idolul neamului nostru Iuliu Maniu, în abia 3 luni de când are în mână frânele Țării.

Voi știți, că întâiul gând a guvernului a fost restabilizarea libertăților cetățenești, ștergerea stării de asediu și a cenzurei, precum alegeri libere, de cari nu au mai fost poale în nici o țară în lume.

De îndată s'au concediat 12.000 de jandarmi ținuți de prisos până acum de celelalte guverne, pentru ca să le aperse puterea luată și ținută cu sâla. Azi cetățeanul nu este o unealtă în mâna jandarmului și notarului, ci cetățean liber în țară liberă.

Și atunci când în aceste 3 scurte luni guvernul dnii Iuliu Maniu a trebuit să cheltuiască multă vreme cu restabilirea libertăților cetățenești, cu această deodată a început și convorbirile pentru un mare împrumut extern cu scopul stabilizării monedei noastre, care servește de bază pentru prosperarea noastră economică de mai apoi.

Azi, iubiți frați Români, acest împrumut după abia câteva săptămâni de târguială este încheiat și leul stabilizat, mulțumită cinștei ce ne am recăpătat-o în țările străine prin o guvernare bazată pe lege și omenie, care în sfârșit s'a instăpănit și la noi. Străinătatea se uită cu

încredere la noi, pentru că în urma guvernării înțelepte și cinștite a dnii Iuliu Maniu și I. Mihalache am ajuns pe ogașul cel adevărat.

Dar deodată cu aceasta s'a petrecut, tot mulțumită guvernului I. Maniu și un alt mare fapt, Rusia sovietică, care ne dăștănea de moarte până acum, a cerut să încheiem o înțelegere prin care România și Rusia făgăduesc, că nu vor începe războiul una contra celelalte.

Vedeți Voi iubiți frați, că guvernul democrat și cinștit a dnii Iuliu Maniu ce a făcut în aceste scurte 3 luni de cumpănită iarnă. Aranjând lucrurile mari a Țării, la care de geaba s'au străduit liberalii și averescanii timp de 10 ani de zile, căci nu au avut gândul curat a guvernului de acum I. Maniu, în cadrul restabilirii libertăților cetățenești este sub întocnire, legea administrativă prin care se asigură autonomia comunelor, constituirea consiliilor comunale prin alegeri libere, primatul fiind ales de toți cetățenii comunei.

Trecutul de 3 luni de zile este baza guvernării de lungi și mulți ani a partidului național-tărănesc.

Încrederea și iubirea Voastră în partidul național-tărănesc și marile lui conducători în frunte cu Dnii Iuliu Maniu și I. Mihalache nu numai că a scăzut, dar s'a și întesit, mărit în zilele acestea. Voi nu puteți dori să revină cei 10 ani de urgie liberală și averescană, nici se fiți confuși de alții, de cât de Iuliu Maniu și Ion Mihalache.

La alegerile din 20 Februarie 1929 votați deci cu toții lista partidului național-tărănesc. Puneți peceala pe O roată, lista No. 2, candidatul nostru fiind d. Dr. Emil Veliciu.

Trăiască partidul național-tărănesc!
Votați lista No. 2. Votați O roata!

APOLLO
Dela 16

Venenosa

In rolul principal: Raquel Meller

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

Citiți și răspândiți
ziarul „Românul”

Comunicat:

Organizația Partidului național-tărănesc din județul Arad, având în vedere lipsa de disciplină a membrului său Dimitrie (Medrea) Crișan din comuna Mocioni, — care la alegerile pentru un loc Senat, ce vor avea loc în ziua de 20 Februarie 1928, în contra hotărârei unanime a partidului, a candidat la aceste alegeri

hotărâste

excluderea din sânul partidului național-tărănesc a Dnii Dimitrie Crișan, — cu acea că candidatul partidului național-tărănesc la alegerile de senator din 20 Februarie 1929 este D. dr. Emil Veliciu, — cărui s'a și conferit din partea Consiliului Superior Electoral semnul partidului O roata, pentru aceste alegeri.

Dizolvarea consiliilor comunale.

Și până la alcătuirea și votarea noii legi administrative, a cărei cea dintâi urmare va fi dizolvarea tuturor consiliilor comunale, de odată cu îndepărtarea consiliului județean liberal, care nu îngăduia dizolvarea consiliilor comunale păcătoase, și prin urmare în urmă instituirea unei comisii interimare în fruntea treburilor județului Arad, aceasta comisione interimare luând în cercetare rezultatul anchetelor efectuate în urma denunțurilor făcute contra mai multor consilii comunale din județul Arad și până acum a votat dizolvarea consiliilor comunale și instituirea de comisii interimare în urmă toarele comune: Nădlac, Semlac, Macea, Comlăuș, Odvos, Radna, Șicula și Bontesti. Iar acum vineri în 15 Februarie a. c. comisiunea interimară a luat sub cercetare și a dispus și dizolvarea altor consilii comunale, numele lor îl vom da la timp.

Ger și furtuni în întreaga țară.

Gerul care dănuște de vre-o câteva săptămâni, în ultimul timp o devenit și mai îngrozitor. Zăpezi de înălțimi foarte mari acoperă câmpiile Basarabiei și șesul Baraganului. Frigul a ajuns la 25—27 grade sub zero.

Marea Neagră e bântuită de furtuni puternice. Vaporul „România” n-a putut să treacă prin Bospor ci a fost nevoit să se reîntoarcă la Constantinopol, așteptând timp mai favorabil. Vaporul Italian Cal-Vi-Lana, care venea dela New York, pe Marea Neagră a fost acoperit de valuri, care înghețând deasupra lui vaporul s'a transformat într'un ghetar plutitor, care-l amenința cu peirea.

Din cauza aceasta vasul s'a refugiat la Constanța. S'a stabilit că vasul era acoperit cu 500.000 chilogramme gheață.

La Constanța Marea Neagră este înghețată pe o întindere de un kilometru dela mol.

— DEOARECE FABRICA DE ZAHĂR DIN ARAD în anul acesta nu vrea să fabrice zahăr, aducem la cunoștință tuturor cultivatorilor de sfeclă de zahăr, ca atât Camera Agricolă a județului, cât și parlamentarii pe lângă guvern pentru a silită fabrica să funcționeze sau să i se retragă definitiv autorizația de funcționare.

Iar pentru a nu stânjeni pe cultivatori în producția lor, Uniunea cultivatorilor de sfeclă din Arad a căutat legătură cu fabrica din Mezöhegyes din Ungaria pentru a face posibil exportul sfeclei.

În numărul nostru viitori vom publica condițiunile în care acea fabrică va face contractele pentru anul în curs.

Frați Tărani.

Președintele nostru Dl. Dr. Ștefan C. Pop dorit de toată lumea parlamentară să ocupe demnitatea de Președinte al Camerei, a trebuit să abdică de mandatul de senator.

În urma acesteia pentru locul vacant de senator partidul național-tărănesc a candidat pe

Dl. Dr. Emil Veliciu

fiul martirului Mihai Veliciu din Chișineu.

Frați Alegători! Voi cari la alegerile generale ați dus la izbânda cu atâtă glorie și cinste steagul partidului național-tărănesc nu ne îndoiți că și de data aceasta veți împlini cu sfințenie datoria Voastră votând pe candidatul oficial al partidului nostru al alegerile ce vor avea loc în ziua de 20 Februarie 1929.

Nu vă lăsați ademeniți de cuvintele amăgitoare a candidatului averscan Vasile Goldiș, care din nou încearcă să se apropie de sufletele Voastre tăgăduind înfăptuirile de mare însemnătate a guvernului IULIU MANIU.

Nu dați ascultare nici vorbelor de vrajbă ale lui Dimitrie Crișan, care s'a candidat pe sine în contra holărării unanime a partidului național-tărănesc și care pe nedrept să numește de candidat al partidului.

Gândul său diavolesc este să rupă partidul național-tărănesc cum arată și semnul său luând roata fătață. Guvernul IULIU MANIU și I. MICHALACHE a înfăptuit alegeri libere, a ridicat cenzura și a sistat starea de asediu, a echilibrat bugetul țării suprimând toate cheltuielile de prisos, a făcut împrumutul țării, care va contribui la înflorirea vieții economice și reducerea cametelor, a stabilit leul, a încheiat înțelegerea cu Rusia pentru păstrarea păcii între cele două țări.

Acum se pregătește legea administrativă, prin care se va da drept tuturor comunelor ca treburile lor să le conducă prin aleșii lor. La alegerile din 20 Februarie 1929. votați deci cu toții lista partidului Național Tărănesc prin ce veți contribui la întărirea guvernului IULIU MANIU, I. MICHALACHE chemat să înfăptuiască toate acele legi democratice cari formează punctele programului nostru.

Puneți peceta pe roata, lista Nr. 2. candidatul nostru fiind dl

Dr. EMIL VELICIU

Trăiască Partidul Național-Tărănesc!

Partidul Național Tărănesc
Organizația județului Arad

Votați lista Nr. 2.

Votați rota

CINEMA URANIA

Dela 17

Barbarii

În rolul principal: Henrich Gyeorgye

Rep. începe la orele 5, 7 și 9

Iarăși minoritarii.

Mă văd din nou determinat să mă ocup de chestiunea minorităților noastre, accentuând că prin acest termen înțeleg întotdeauna, nu poporul complex sas, evreu sau maghiar, ci, pur și simplu, conducerea partidului maghiar.

Noi, Români, am căutat și căutăm mereu să îndulcim raporturile dintre noi și minoritățile noastre. Ne-a surprins însă felul cum aceste minorități, în speță cea maghiară, a înțeles să respingă apropierea noastră. De când libertatea presei a devenit fapt, concetățenii noștri maghiari, nu numai că resping dreapta pe care le-o întindem, dar au început o formală campanie împotriva țării noastre, prin presa lor de suburbii, o campanie ale cărei arme și ton nu mai surprind ei indignează și alarmează.

De data aceasta nu voi așterne în fața cetitorului observații personale ci voi servi fapte care mărturisesc și dovedesc mai mult decât orice observație savantă.

Apare în orașul nostru o gazetă, „Magyar Ujság”, care în subtitlul său arată că acțiunea sa se bazează pe programul Partidului Maghiar. Ceea ce vrea să zică că partidul din chestiune se solidarizează cu tot ce vede lumina tiparului prin coloanele acestei gazete.

Și această gazetă publică în numărul său din 10 Februarie un articol în care se face recenzie unei lucrări „Embattled Borders” (Granițe ce se războiesc) de un oarecare E. Alexander Powel, călător american. Autorul articolului, ne cunoscut, se ocupă de acea parte a operei lui Powel în care acesta sacrifică capitole chestiunii Europei orientale.

Pentru a se vedea ce sfruntată răstălmăcire se face istoriei și cum se denaturează adevărul, tot istorie, care s'a desfășurat sub ochii noștri, pentru a se vedea cu câtă impertinență s'a pronunțat autorul articolului — acel al lucrării, d. Powel, nu ne interesează — despre România și statele micii antante, voi reproduce câteva pasagi.

Iată:

„Europa îi datorează Ungariei îndoit sentimente de grațitudine. Încă în sec. X. această țară (?) s'a împotrivit invaziei asiatice (?), iar în 1919 Ungaria a salvat Europa de pericolul bolșevic.” (!)

Autorul articolului mai arată trecând în sarcina autorului cărții aceste afirmațiuni, că: „fiecare stat succesor ce a primit din teritoriile vechii Ungarii și afirmă că ce puțin a meritat, fiecare dintre aceste state, ceea ce a primit.

„România a primit mai mult; mai mulți de un milion și jumătate maghiari trăiesc în teritoriile rupte din corpul Ungariei. Cu Bucovina împreună România a primit întreg Ardealul, după cum Antanta promisese printr'un tratat secret de la 1916, dacă România va declara război. Adevărat că armata Română a constituit mai multă sarcină decât sprijin pentru puterile antantei, însă după terminarea războiului totuși s'a respectat ușurata promisiune”.

În acest ton se continuă articolul care încheie cu aceea că „dreptatea maghiară este evidentă” și că „dacă nu se va valida în mod pașnic, în curând un al doilea război se va deslășui în Europa”.

Am reproduș aceste pasagi aci și atrag atențiunea parchetului asupra gazetei din chestiune. Eu văd, nu printre rândurile articolului, prin expresiunile întrebunțate, ura ce se desprinde din sufletul aceluia autor, batjocura ce o adresează armatei noastre, defaimarea țării și răsturnarea adevărului istoric.

Nu mă duc mai departe, pentru a dovedi această din urmă afirmațiune, decât până în acel faimos 1919 despre care vorbesc, potrivit programului partidului maghiar, autorul articolului. Care era situa-

ția în Europa atunci când se scria 1919? Oare Ungaria de astăzi nu era în mâna lui Kun Bela și armata lui roșie?! Oare Szamuely, Kéry, celebrul Héjas și ceilalți nu trăiau în capitala Ungariei și ucidău oameni ca la vânătoare?! În 1919 nu armatei, admirabilei, disciplinatei, poate singura disciplată, armate Române i-a venit rolul să salveze Ungaria din ghiarele bolșevismului și astfel salvând Europa întreagă, să împingă pericolul roșu în stepele Rusiei?!

Acesta este adevărul și nu altul. O știe aceasta și d. Powel, care habar n'are unde se'ntind câmpiile mănoase ale României. Și o știe și autorul articolului din „Magyar Ujság”, care duce campanie împotriva statului nostru potrivit programului Partidului Maghiar. O știe aceasta toată lumea, numai aceia vor să uite cari, în adevăr, armatei Române îi datorese faptul că a smuls Ungaria din ucigătoarea înțeleștare a ghiarelor bolșevismului.

O știm prea bine, poporul maghiar de jos nu are porniri față de poporul român. Aceste două națiuni de aici din Ardeal au trăit împreună, se'nteleg de minune și nu se dușmănesc. Dar acolo sus în clasa magnaților cari și-au pierdut pământul și sclavii, prin triumfarea democrației, acolo fierbe căldarea uriașă a răzbunării. De acolo se injectează în sufletul celor de jos sentimentul urei, nădăduindu-se că printr'o nouă conflagrație acea clasă se va putea ridica din nou la suprafață. Iluzii deșarte, căci dacă popoarele nu se vor ridica ca națiuni să păzească actuala întocmire politică, se vor ridica totuși pentru a păzi actuala întocmire socială. Soarele aristocrației prin naștere a apus în acel 1919, pentru totdeauna. De pe acum încolo se va ridica o nouă aristocrație. Aceea a muncii și a capacității intelectuale.

Dar și până atunci cei ce vor să strice, ceea ce s'a dobândit cu atâtă trudă, pentru a împinge omienirea cu un pas înapoi, trebuie să-și ia răsplata binemeritată.

I. Ardelean.

Cerem lămuriri.

Ne surprinde faptul că, în timpul din urmă, foarte multe numere din ziarul nostru ni se retrimite cu aceea că abonatul nu mai primește ziarul. În acelaș timp, acelaș abonat al cărui ziar ni se retrimite, ne remite abonamentul răstănat sau anticipat și reclamă insistent gazeta pe care, zice, nu o primește la timp sau deloc.

Ne este absolut imposibil să înțelegem această stare de lucruri drept aceea rugăm pe On. abonații noștri să binevoiască a reclama la poșta din comună sau la poștarul, respectiv, s'apoi să ne comunice printr'o carte poștală sau, mai bine, printr'o scrisoare închisă constatările făcute.

Am constatat anume că din comuna Simand și Buteni ni s'au retrimis aproape toate numerile, provăzute natural cu inscripția „refer”, scrisă de aceeași mână. În schimb abonații reclamă.

Rugăm On. noștri abonați cari vor să respingă gazeta să scrie singuri acel „refer” și să ne comunice intențiunea lor printr'o carte poștală.

Intrucât se va dovedi că sunt persoane streine cari se întrepun, vom purcede împotriva acestora pe cale legală pentru daune materiale și morale ce ne cauzează.

„Românul”.

Citiți și răspândiți
ziarul „Românul”

Consiliul de miniștri

a aprobat în ședința dela 19 Ianuarie 1929 ca ministerul agriculturii și domeniilor să cedeze gratuit sau cu preț redus pentru anul 1929 din pădurile Statului materialul lemnos de foc și lucru la invalizi de război, văduve de război și orfani de război după cum urmează:

1. Invalizilor de război cu bilet de reformă definitivă cu 80—100 la sută grad de invaliditate să li se dea câte 3 steri lemne de foc în mod gratuit, să li se acorde câte 5 metri cubi lemne de lucru în mod gratuit de fiecare.

2. Văduvele de război (cu sau fără copii), orfanilor de război precum și pentru restul invalizilor (cu invaliditate mai mică de 80 la sută) să li se vândă câte 3 steri lemne de foc cu reducere de 50 la sută din prețul tarifar.

Emisiunea împrumutului de stabilizare pe piața noastră.

În așteptarea prospectului oficial de emisiune, care se va publica azi împreună cu numele băncilor române cari vor participa la subscripție, Sindicatul băncilor române (Banca de Credit Român, banca Marmorosch, Blank & Co. și Banca Românească) ne comunică următoarele date referitoare la noul împrumut:

Prin legea promulgată în Monitorul Oficial Nr. 30 bis din 7 Februarie 1929, Cassa Autonomă a Monopolurilor Statului, creată în baza acestei legi, a fost autorizată să emită un împrumut extern de numit:

„Împrumutul 7% de stabilizare și dezvoltare economică 1929.” spre a asigura stabilizarea monetară și începe înfăptuirea programului de refacere economică a țării.

Din acest împrumut o tranșă de 2.000.000 dolari a fost rezervată pieței românești. Această tranșă va fi pusă în subscripție publică în ziua de Joi 14 Februarie.

Împrumutul se emite în dolari, în titluri la purtător de o valoare nominală de: 1000, 500 și 100 dolari, purtând o dobândă de 7%, plătită semestrial la 1 Februarie și 1 August.

Cursul de emisiune este de 88 dolari pentru o valoare nominală de 100 dolari, plus dobânda convenită dela 1 Februarie 1929, punctul de plecare al serviciului împrumutului, până în ziua scrierii.

Dat fiind dobânda nominală, cursul de emisiune și modalitățile de amortizare, rentabilitatea mijlocie a acestui împrumut este de 8.25%.

Primul cupon este plătit la 1 August 1929.

Cuponul este scutit de orice taxă sau impozit, prezent sau viitor.

Amortizarea se va face în 30 de ani. Împrumutul este neconvertibil până la 1937.

Obligațiunile de stabilizare sunt garantate printr-un privilegiu de prim rang asupra încasărilor brute ale monopolurilor — exclusiv veniturile monopolului chibriturilor — și asupra tuturor drepturilor Cassei Autonome a Monopolurilor Statului, inclusiv redevența din monopolul chibriturilor.

Obligațiunile sunt garantate de Stat. Ele sunt negociabile: în țară imediat, în străinătate după șase luni dela data emisiunii pentru jumătate din titlurile subscrise și după un an pentru rest.

Prospectul de emisiune al acestui împrumut va fi publicat la vreme în ziare.

CINEMATOGRAFUL ELISABETA.

Dela 14

Dr. Schaeffer Medic de femei

Reprezentările încep la orele 5, 7 și 9

INFORMAȚIUNI

— RUGAM și somăm pe toți On. noștri abonați, cari sunt în restanță cu plata abonamentelor pe anul 1928, să achite cu reîntoarcerea poștei întreaga sumă restanță. Administrația.

— PROCES DE OMOR. În 7 Februarie s'a început judecarea procesului celor patru acuzați: Sârb Teodor, Balta Gherasim, Gherla Gherasim și Pela Onuț din comuna Drauți, cari în ziua de 24 Noembrie 1928 au omorât cu mai multe lovituri de cuțit pe consăteanul lor Sofrag Lica.

— SERATA DANSANTA A REGIMENTULUI 93 INFANTERIE va avea loc în ziua de 16 Februarie a. c. Invitațiile au fost lansate astăzi. Va funcționa o cursă de autobuse cu începere dela ora 9.30 de pe Piața Avram Iancu și o stație de trăsuri în Cetate pentru transportul publicului.

Primăria comunei Șicula.

No. 195—1929.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

Primăria comunei Șicula publică licitație în ziua de 26 Februarie 1929 oara 11 a. m. pentru vinderea gunoierului aflător în curtea vitelor de reproducție comunale.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile L. C. P. Șicula, la 5 Februarie 1929.

Primăria.

Judecătoria rurală Vinga secția cf. No. 3973—928 cf.

Extract din

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

La cererea de executare făcută de urmăritoarea Casa de păstrare civilă din Arad s. a. repr. prin Dr. Francisc Neff, avocat în Aradul Nou Judecătoria a ordona licitațiunea execuțională în ce privește imobilul situat în comuna Firiteaz circumscripția judecătorei Vinga cuprinse în cf. a comunei Firiteaz No. prot. cf. 239 sub. No. de ordine A I 7 și No. top. (493—494) b) casa No. 254 curte și grădină în întindere de 400 stj. patrați și prețul de strigare 30.000 Lei. — Imobilul cuprins în cf. No. 738 a comunei Firiteaz sub No. de ordine A I 2 și No. top. 695 fâneață în întindere de 800 stj. patrați 1/2 parte în prețul de strigare 3627 Lei. — Imobilul cuprins în cf. No. 760 a comunei Firiteaz sub No. de ordine A I 2 și No. top. (721—722) b) 800 stj. patrați livadă în prețul de strigare 5118 Lei. — Imobilul cuprins în cf. No. 830 a comunei Firiteaz sub No. de ordine A I 1

și No. top. (493—494) a) loc gol în 400 stj. patrați în prețul de strigare 10.000 lei pentru încasarea creanței de 22.000 lei capital, interese de 12 proc. dela 1 Martie 1928, spese de proces și de executare de 3338 lei fixate până acum, spese de 860 lei fixate acum pentru cererea de licitație precum și pentru încasarea creanței de 2400 lei capital și accesorii a Firmei Banca Comercială din P. de sub. M. suc. Timișoara pentru încasarea creanței de 3384 lei capital și accesorii a Maximilian Györi din Aradul Nou și pentru încasarea creanței de 1000 lei capital și accesorii a Neli Rafila din Firiteaz. Având în vedere că cf. No. 760 a comunei Firiteaz asupra parcelei No. top. (721—722) b) în favoarea Rafila Neli cu deciziunea No. 1561—926 dreptul de susținere viager este intabulat sub C 1. Licitația se va ține susținându-se acest drept de susținere viager intabulit în favoarea Neli Rafila. Fixează termen pentru pe ziua de 20 Martie 1929 ora 16 în casa comună a comunei Firiteaz. Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preț mai mic decât jumătate și două treimi din prețul de strigare. Cei care doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10 proc. din prețul de strigare drept garanție în numerar sau în efecte de cauție socolite după cursul fixat în § 42 legea LX 1881 sau să predea aceluiaș delegat chitanța constatând depunerea judecătorește prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX 1881, § legea KL 1908.) Dacă nimeni nu oferă mai mult cel care a oferit pentru imobil un preț mai mult decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare la aceeaș parte procentuală a prețului ce a oferit (§ 25 XLI 1908). Dat la Vinga la 12 Noembrie 1929. Judecător. (ss) Dr. Klein. Director de cf. (ss) Serfözö.

Primăria Comunală Șebis.

No. 213—1929.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

Subsemnatul executor în baza legii de urmărire, aduc la cunoștința publică, că în ziua de 23 Februarie orele 4 p. m. la gara Șebis se vor vinde prin licitație publică administrativă 300 m³ lemne de foc cal. I, sechestrate cu procesul verbal de execuție No. 213—1929 și evaluate la 45.000 lei, pentru îndestulirea creanței de 27.000 lei a urmăritorului Binder Ludovic locuitor în Șebis. Lemnele sechestrate se vor putea vinde și sub prețul de strigare.

Șebis, la 6 Februarie 1929.

(ss) Moț Petru, executor.

Fondată în 1887

„VICTORIA”

Institut de Credit și Economie
Societate Anonimă Arad.

Sucursale: Chișineu—Criș, Șiria, Ineu, Radna, Rovine și Buteni.

Expozituri: Săvârșin și Grăniceri.

Primește depuneri spre fructificare cu replătiri la termen, sau la vedere.

Acordă împrumuturi de tot felul. în condițiuni avantajoase.

Face toate operațiunile de bancă.